

Sporočilo mariborskega škofa

Jugoslovensko učiteljsko združenje — sresko društvo Celje.

Na tamk, dopis z dne 3. okt. 1935, v ljudno naznanjam, da sem dne 2. okt. odposlal g. predsedniku ministrskega sveta dr. Stojadinoviču in g. fin. ministru dr. Letici naslednjo brzojavko:

»Sem so došle do danes od osmih stanovskih združenj prošnje za intervencijo v zadevi znižanja uradniških plač. Lavantinski škofski ordinariat nujno prosi, naj se pri ponovni korekturi uredbe blagovoljno upošteva pred vsem najnižje plačani nastavljenji, družine in otroci, da se zaščiti morala v familijah in socialna pravičnost.

Škof dr. Tomažič.

O tem sem obvestil g. ministra notranjih poslov.

Bog daj dober uspeh!

Dr. Tomažič.

Kočevje zahteva...

Glasilu narodne manjšine na Kočevskem je v dolgem članku razložilo svojim bralcem in najbrž tudi prosvetni oblasti, da ni zadovoljno z ureditvijo manjšinskih šol, ker manjšina nima zavednih nemških učiteljev, ker se na manjšinskih šolah ne goji v potrebni meri nemški jezik in končno ker manjšinske šole ne delujejo s primerno vneto za razvoj nemške narodne zavesti.

To se pravi: ko bo nemški učitelj gojil v manjšinski šoli nemški jezik in vzgajal zavedne Nemce, vse to v kraljevini Jugoslaviji, bo — da, takrat bo zadovoljna narodna manjšina na Kočevskem in bo menda odstopila od zahteve, da bi dobile manjšinske šole svojega šolskega nadzornika, ne samo po imenu, nego tudi po oblasti.

Ko bi objavil te zahteve list za pustno zabavo, bi jih pustili brez vsake pripombe, toda postavljene so bile v uradnem glasilu manjšine, celo na uvodnem mestu, zato je odgovor organiziranega jugoslovenskega učiteljskega združenja ne le umesten, nego tudi neobhodno potreben. Odgovoriti moramo tem bolj, kajti narodna manjšina na Kočevskem si je oskrbela zveze, preko katerih sicer tiho, toda s tem večjim upanjem na uspeh deluje za dosego stavljenej smotrov brez vsake kontrole naše nacionalne javnosti.

Prva manjšinska zahteva je, naj ji daje naša prosvetna uprava zavedne nemške učitelje. (Uvodničar piše, da so povsod v polni meri zaščiteni interesi manjšine in države, kjer delujejo nemški učitelji...)

Ta zahteva je nesprejemljiva.

Naš šolski zakon namreč ne pozna »manjšinske šole«. Mi imamo samo jugoslovenske narodne šole, katere ob gotovih pogojih lahko uporabljajo za učni jezik materinščino manjšinskih otrok. Toda za vse te šole je obvezen § 1 šolskega zakona, kateri hoče dobiti iz narodne šole moralen, vdan in aktiven naraščaj za našo državo, narodno in družabno zajedništvo. Za tako delo usposablja učitelja jugoslovenska narodna zavest in za tako delo je nujno nesposoben učitelj, za katerega velja oena manjšina na Kočevskem, da je narodno zaveden. Le sanjač, ali hinavec veruje, da je mogoča zdrava sinteza med zavednim Nemcem in zavednim jugoslovenskim učiteljem. Nemec, jugoslovenski učitelj, mora podrediti svoje nemštvo dejstvu, da je jugoslovenski učitelj.

Druga manjšinska zahteva je, naj se v večji meri goji na »manjšinskih šolah« knjižna nemščina, kakor doslej.

Tudi nesprejemljiva zahteva. Kajti ako prečitamo naš šolski zakon in ga spoznamo kot celoto, moramo priti do prepričanja, da je na t. zv. manjšinskih oddeljenjih uporaba manjšinskega jezika, to je materinščine otrok, dovoljena zato, da bi zanesljivo dosegli tudi na teh šolah smotre jugoslovenske narodne šole. Uporaba manjšinskega jezika je tedaj le sredstvo in — nikdar — smoter, namen. On, ki zamenja smoter in sredstvo, je nepoučen, ali hinavec, obenem pa tudi brez vsake kvalifikacije, da bi v uvodniku razlagal zahteve narodne manjšine.

Jugoslovenski učitelj in jugoslovenska narodna šola uporabljata knjižno nemščino kjer govori deca nemški, kot sredstvo za dosego smotrov jugoslovenske narodne šole; na Kočevskem pa poučujemo knjižno nemščino po usodni zmoti, ker mali Kočevjar ne govori nemški, njegova materinščina ni nemščina, nego — kočevščina, to je jezik, ki je nastal po sintezi raznih obmejnih nemških narečij in ga vsled tega on, ki obvlada knjižno nemščino — ne razume. Občinski odbor v Koprivniku je sprejel sklep, da bo nastavljen občinskega tajnika, kateri zna razen nemščine in uradnega jezika tudi — kočevščino. Mali Kočevjarji, na pr. na koprivniški šoli, niso razumeli v knjižni nemščini podanega vprašanja, če ima novinec očeta, ali mater. Profesor jezikoslovja, zaveden Nemec, ki po lastni izjavi pozna vsa nemška narečja je povedal, da ne razume Kočevjarja. Pisatelj gramatike kočevskega jezika sam priznava, da je slišal prvo nemško besedo v osnovni šoli v — Svetlem potoku. Vse to je dokaz, da naravnost zlorabljamo § 45 šol. zak., ko uvajamo pod imenom materinščine na Kočevskem knjižni nemški jezik, kateri ima za malega Kočevjarja vse znake novega od materinščine različnega jezika.

Tretja zahteva Kočevjarjev na šolskem polju, da bi namreč na manjšinskih oddeljenjih jugoslovenske narodne šole pospeševali razvoj nemške narodne zavesti, je tudi nesprejemljiva.

Naloga nemške narodne šole je, da pospešuje razvoj jugoslovenske narodne zavesti in to brez ozira na materinščino otrok. Kočevsko geslo »od zvestobe do lastnega naroda« do zvestobe do jugoslovenske domovine« nima nič skupnega s stremeljenji naše narodne šole in jugoslovenskega narodnega učitelja, ker mi vemo, da pomeni nemška narodna zavednost dolžnost delati za nemško moč, jugoslovenska narodna zavest, pa delo za našo rast. V tem pogledu je vsaka sinteza načeloma izključena.

... Zanimivo je, da uvodnik manjšine misli: vreden podanik svojega kralja je le oni Nemec, kateri je polnopraven, zvest sin svojega naroda, to je — nemškega naroda... Manjšina torej hoče imeti polnopravne državljane, obenem pa se huduje, da so kraji, kjer ima baje pristna manjšinska mladina pouk samo v državnem jeziku. Da bo obvladala manjšinska mladina državni jezik le tam, kjer ima priliko celih osem let vaditi izražanje v državnem jeziku, je tako gotovo, kakor je verjetno, da ne bo obvladala državnega jezika mladina, katera pride iz manjšinskega oddeljenja. Vse kaje torej, da je naša prosvetna uprava več kot naklonjena, saj tudi tam daje priliko mladini, da nekoč stopi v vrsto polnopravnih državljanov, kjer za tako gesto, nima nobene moralne obveze. Čemu torej tisto neokusno pretakanje solza radi šole na Planini? Zakaj govoriči uvodničar o polnopravnih Nemcih, ko se v isti sapi brani ukre-

pov, kateri lahko imajo za posledico le to, da bo mali Kočevjar res polnopraven državljani svoje domovine? Samo zato, ker mu ne nudi narodna šola dovolj spretnosti v knjižni nemščini in ne pospešuje nemške narodne zavesti? Ali morda zato, ker potem tak mali Kočevjar ne bo dostopen za agitacijo, katera ima namen odstraniti pred jedjo dosedaj običajno molitev in jo nadomestiti s pesmico, katero je odpeti po trikratnem vzkliku »hunger, hunger, hunger!«?

Polnopraven Nemec mora obvladati državni jezik, on mora podrediti svoje nemštvo dejstvu, da je naš državljani; ima pa pravico do nemotene uporabe svoje materinščine tudi v šoli, če so podani pogoji po § 45 šolskega zakona. Zato moramo postaviti napram zahtevam manjšinskega glasila na Kočevskem zahteve jugoslovenskega učiteljskega združenja, in sicer naslednje tri zahteve:

1. Na manjšinski šoli je mesto le za zavednega jugoslovenskega učitelja. Da je materinščina takega učitelja slučajno nemški jezik, to ne more biti zadržek pri ugodni rešitvi njegove prošnje.

2. Mali Kočevjar ne razume knjižne nemščine, zato naj se prepove zloraba § 45 šolskega zakona, naj se uvede na manjšinskih oddeljenjih na Kočevskem ob danih zakonitih pogojih uporaba kočevskega jezika.

3. Manjšinske šole na Kočevskem morajo prednjačiti v požrtvovalni gojitvi jugoslovenske narodne zavesti in prepričati, da bi prišla iz naših šol z nemškim duhom napojena mladina.

Čuvajmo Jugoslavijo!

Julij Kovač.

Tudi v šavski banovini je dosežena popolna konsolidacija razmer v JUU

Izredna skupščina JUU sekcije za Šavsko banovino. — Izvoljena je nova sporazumna uprava — s tem je konsolidirano JUU v vsej državi

Dragotin, Pavnović Stanko, Relić Ljubomir, Ante Jager, odborniki.

Namestniki: Šifman Dragotin, Bosanac Nikola, Zagorac Stevo, Fenc Franjo, Novaković Vlado.

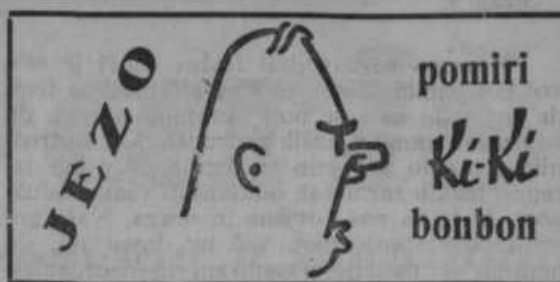
Nadzorni odbor: Mihovil Telišman predsednik, Kodžić Evgen podpredsednik, Skendžić Branko tajnik, Strunja Anton in Babić Fran odborniki.

Namestnika: Buzdon Franjo, Milevsnik Miloš in Šulo Milan.

Gospodarski odbor: Ivan Lacković predsednik, Subotić Anton, Ivezić Ivo, Golac Josip, Fantoni Vjekoslav, člani.

Glavni odbor: Bosanac Ilija, Fakin Petar, Vukadinović Rudolf.

Predložena lista novega odbora je bila sprejeta z aklamacijo in soglasno. Tov. Todor Dimitrijević je nato poudaril, da je visoka stanovska zavest ob tej priliki manifestirala

PROIZVOD: „UNION“ ZAGREB.

ter želi, da bi tudi pri bodočem delu novega odbora, kateremu prisrčno čestitam, bil to glavni motiv vsega delovanja.

Nato se je, splošno pozdravljen, novi predsednik zahvalil skupščini za zaupanje, a obenem izjavil zahvalo tudi predsedništvu in izvršnemu odboru za njihov trud in zavzemanje. Najtopleje se zahvaljuje tudi tov. Todoru Dimitrijeviću za lepo in tatično vodstvo te impozantne skupščine. — Nato je bila skupščina zaključena.

Marinić Franjo,

predsednik sekcije JUU za Šavsko banovino.

Tov. Franjo Marinić, novi predsednik JUU sekcije za Šavsko banovino, je rojen v Slav. Požegi. Dopršil je klasično gimnazijo v Zagrebu in položil izpit zrelosti, a izpit iz pedagogike in metodike je položil v Osijeku. Učitelj je že od l. XI. 1914 in je ves čas svoje službovanja bil na delu, a od tega 15 in pol leta v Brodskem Stupniku, kjer je tudi sedaj učitelj. Dasi ravno je dovršil 1931. leta v Zagrebu tudi pravno fakulteto, ni izbral teh svojih študij, nego je ostal kot podeželski učitelj in delal vdano med narodom, radi česar je tudi dobil pohvalo in priznanje fonda kralja Aleksandra.

Ob likvidaciji spora v sekciji za Šavsko banovino izražamo svoje iskreno zadovoljstvo, a novemu odboru iskreno čestitamo ter želimo srečno in plodno delo v bodočnosti.

Stiska ustvarja in krepi zadrage

Ta članek je priobčila oktobrska številka lista »Zadruga zastava«, ki ga izdaja 14 dnevno Zveza nabavljajnih zadrug drž. uslužbencev v Beogradu. Ker je njegova vsebina aktualna tudi za učiteljsko — saj je lepo število tudi slov. učiteljsva včlanjenega pri raznih nabavljajnih in kreditnih zadrugah te Zveze — zato ga priobčujemo.

Uredništvo.

Ko so snovali pred devetdesetpetimi leti ročdelski tkalci svojo zadrugo, jih je k temu prisilila stiska: stroji so jih deloma vrgli na cesto, deloma pa so jim okrnili že itak nizke prejemke. Kar je delavec zgubil na dohodkih, to je hotel nadomestiti s prihranki pri izdatkih ob nabavi življenjskih potrebščin. In zato je bila ustanovljena — zadruga.

Ko so prišli ob razmahu industrije v nevarnost ljudje srednjih slojev, majhni posestniki, obrtniki in trgovci, da jih odnese val kapitalizma, jih je rešil Sulce-Delić z — zadrugo. Prav tako je storil pozneje Rafajzen, ki je zbiral majhne v njihovem obstanku ogrožene posestnike in jih je organiziral v zadrugah.

Ko je prišel pred pol stoletjem naš kmet v težek položaj zato, ker ni bil dorastel novega načinu dela in življenja ob prehodu iz naravnega v denarno gospodarstvo, so ga naši začetniki zadrugištvu brata Vošnjaka, Mihajlo Avramović, Janez Krek in drugi organizirali v — zadrugah. In če bi zasledovali razvoj in zgodovino zadrugištva od početka do danes, bi se prepričali, da je vselej in povsod nastala zadruga v stiskah, da je vedno bilo zadrugištvu odraz borbe za življenjski obstoj onih, katerim je bil nadaljnji obstoj ogrožen.

Zgodovina našega prvega zadrugnega gibanja kakor tudi zadrugnega pokreta državnih uslužbencev začneja prav tako, kakor je pričevala v splošnem zgodovina zadrugnega pokreta drugod po svetu. Značilnost povojnih razmer je: naglo dvigovanje cen vsemu, kar je za življenje potrebno in prav skromno povišanje plač, edinega vira dohodkov državnega uslužbenca. Te razmere so prisilile državnega uslužbenca, da si svoj položaj izboljša potem samopomoči in organizacije svoje kupovne in plačilne moči na zadrugi podlagi. Od te dobe je naše zadrugištvu v stalnem razvoju, včasih z manjšimi, drugič z večjim uspehom. Bila je celo doba, da je celo nazadovalo, da se je zamoglo za nekaj let usmeriti na pot tem večjih uspehov.

Sedaj preživljamo državni uslužbenci zopet in ponovno težke čase. Najnovejšo od-

redbe za znižanje naših prejemkov so nas zadele v živo. Na žalost so najbolj zadele one, ki so obremenjeni z družino, torej tiste, ki mnogo potrebujejo in vsled tega mnogo trošijo. Ta dejstva nas ponovno silijo, da mislimo na svoj obstoj, da mislimo na golo življenje, na njegovo ohranitev, na svojo zmanjšano kupovno silo in na čim tesnejšo organizacijo naše plačilne moči, da se v strnjanih vrstah oklenemo naših zadrug državnih uslužbencev. Zakaj stiska je že na našem pragu. Ta stiska je realnost in mi zamoremo že sedaj premiti vse njene težke posledice, pa čeprav nam je to neprijetno in naravnost mučno. Zato pa ta stiska naravnost silijo, da se tudi tisti oklenejo zadrug, ki do sedaj še niso bili pri njih včlanjeni in da se čim tesneje strmejo v zadrugah ravnodušneži in mlacneži, ki se doslej niso dosti brigali za njihov razvoj, čeprav so bili včlanjeni pri njih.

Naj bi ne bilo med nami državnega uslužbenca, ki bi mislil, da je zadrugištvu nepotrebno. Ne, zadrugištvu v splošnem, zlasti pa še zadrugištvu državnih uslužbencev je danes mogočen činitelj v našem društvenem in gospodarskem življenju. Ono je močan steber, — temelj, na katerega se naslanja ogromno število naših tovarišev iz vse države. Ta temelj pa postane lahko še jačji in je tudi potrebno, da se to zgodi. Zakaj še vedno je veliko število onih, ki niso še dovolj zavedni, kateri ne morejo ali pa nočejo uvideti, da jim je dandanes v teh težkih prilikah edina rešitev v zadrugi, ki se drži načela, da vzamemo svoje posele v svoje roke.

Ne moremo biti ravnodušni napram temu, kar nas je zadelo z zadnjim znižanjem naših prejemkov. Zakaj težko nosimo žrtve — posledice znižanja. A vendar jih prenašamo v zavesti, da so te žrtve v korist nas samih, kakor tudi družbe in našega naroda. Imamo pa tudi žrtve, katere nam ni potreba doprinositi. Ta naša nepotrebna žrtve, ta naš prostovoljni davek, ki ga plačujemo vede in nevede, kakorkoli, to je del naših prejemkov, ki ga dajemo mnogobrojnim posrednikom takrat, ko nastopamo kot potrošniki in se sprejmemo z vsem potrebnim posamezno in neorganizirano. Kot taki smo vedno pripravljani, da drago plačamo najmanjše usluge, katerih smo deležni kot konzumenti. Zavedajmo se, da smo mi potrošniki, ki iz dneva v dan, iz leta v leto trošimo. Izdajamo ogromne zneske za življenjske potrebščine, a pri tem ostane velik del teh izdatkov v rokah onih, ki so sji sami vzeli prijetno nalogo, da nam postrežejo — posredujejo.

Moramo se zavedati lastne moči in sila kot potrošniki. Zato moramo stremeti za tem, da to svojo moč še bolj okrepimo s tem, da se organiziramo v naših združenjih. Kot potrošniki moramo posebno še dandanes v teh izredno težkih razmerah odklanjati vsako uslužnost, ki je za nas odvisna in draga. Naše gospodarsko stanje nam več ne dovoljuje, da hodimo še nadalje posamezni in neorganizirani na trg in da smo pri nakupu navezani na tujo in drago potrebo. Ta najnovejši udarec, kateri nas je zadel z znižanjem naših prejemkov, nas mora predramiti, dati nam mora nove pobude in novega razmaha za delo v našo lastno korist, za delo in organizacijo naše preskrbe na zadrugi osnovi ter za krepitev in strmenost v naših združenjih. Ne pozablajmo, da nam je zadruga edina rešiteljica.

Otto Glöckel

»Če bo gladoval učitelj fizično, Tedaj bo gladovala mladina duhovno!«
»Wer Kindern die Paläste baut Reisst die Kerkermauern nieder.«

Po vojni je prevzela na Dunaju v roke valet socialna demokracija. Tedaj sta se pričeli v Avstriji nova epoha in novo življenje: pomagati malemu človeku. Takrat je zgradila dunajska občina za 240.000 delavcev delavskih stanovanj, ki so bila tehnično in higiensko na višku in v tem času je bil Otto Glöckel župan dunajske občine in avstrijski minister prosvete. »Stoletje otroka« se je pričelo. Na njegovo iniciativo so zidali večje domove, odkupovali posestva plemenitašev, jih preurejali — vse z enim samim namenom, da bi bili otroci čim bolj preskrbljeni. On je oživil načrte Kerschenszteinera, Grandija, Natpora, Fröb-

la, Montessorijeve itd. Takoj, ko je prevzel resor ministrstva prosvete, je otvoril oddelek za šolsko reformo, učiteljsko zbornico, učiteljske in roditeljske zajednice, oddelek za učiteljske počitniške tečaje, eksperimentalne šole itd. Glavno njegovo delo je program za obnovo šole, osnovna pravila za reformo učiteljske izobrazbe, osnovna pravila za reformo šole, centralna pedagoška biblioteka in pedagoški institut mesta Dunaja, Svobodoljub, gospod, a ne odlikrat, demokrat, a ne idijot in demagog!

Ko je otvorjal sejo učiteljske zbornice, je izvajal: »Za vedno je minil čas političnega preganjanja učiteljstva, enostranskega in tendencijskega pouka, improviziranega in birokratskega upravljanja na področju našega šolstva. Demokracija je strla okove in dala svobodo šoli!« — »Prosvetna uprava bo vedno na strani učiteljstva, kadar bo le-to zahtevalo življenjski eksistenčni minimum. Če bo gladoval učitelj fizično, bo gladovala mladina duhovno.« — Za vse te velike besede in dela so ga poslali v koncentracijski tabor, iz katerega se ni vrnil več.

Ironija vseh ironij!

Otto Glöckel se je rodil na Dunaju, kot sin učitelja. Učiteljsko šolo je dovršil v Dunajskem Novem mestu. Na periferiji takratnega Dunaja je dobil mesto. Takratnemu dunajskemu županu pa je bilo njegovo gledanje na svet in življenje trn v peti. Bil je odpuščen. Odšel je iz Avstrije. Izobraževal se je in navezal stike s svetovnimi kapacitetami. Bil je tudi osebni znanec Mussolinija. Leta 1907. je bil izvoljen za poslanca mesta Dunaja. Minister je postal 1919. leta. Tri leta je ostal na tem mestu. Ves čas, do revolucije je bil ob enem župan mesta Dunaja in predsednik dunajskega šolskega odbora. Njegovo telo so upeljili.

Splošne vesti

UČITELJSKI DOM VITEŠKEGA KRALJA ALEKSANDRA I. ZEDINITELJA.

Ze v prejšnji številki »Učiteljskega tovarisa« je bilo javljeno, da je Učit. dom v Ljubljani zaprosil, da sme nositi ime po blagopokojnem kralju. — Na to prošnjo je prejelo JUU naslednji odgovor:

Pisarna Beograd 2. X. 1935. Njegovega Veličanstva kralja

JUGOSLOVENSKEMU UČITELJSKEMU UDRUŽENJU BEOGRAD.

V zvezi z vašo vlogo št. 549 od 24. pr. meseca, pisarni Njegovega Veličanstva kralja je čast obvestiti vas, da se odobrava, da nosi Učiteljski dom v Ljubljani ime »UČITELJSKI DOM VITEŠKEGA KRALJA ALEKSANDRA I. UJEDINITELJA V LJUBLJANI«.

Istočasno je odobreno, da postane Njegovo veličanstvo kralj veliki dobrotnik fonda s prispevkom 5000 Din, o čemer je obveščena tudi uprava dvora radi izplačila vsote.

Po pooblastilu ministra dvora Načelnik Krstić s. r.

— Spomenico glede uredbe o znižanju prejemkov državnih in samoupravnih uslužbenecv je bila poslana vsem trem kraljevskim namestnikom, predsedniku vlade, obema slovenskima ministroma. Banu dravske banovine g. dr. Natlačenu, nadškofu dr. Rožmanu in knezoškofu dr. Tomažiču je bila predana spomenica osebno.

— Učiteljski dom v Ljubljani. K poročilu o otvoritvi doma dodajamo, da so svojo odsotnost pismeno opravičili: zastopnik mestne občine predsednikov nam. prof. Jarc, gospoda narodna poslanca dr. Riko Fuks in Rajko Turk ter predsednik Učit. zdrav. doma v Rogoški Slatini tov. Anton Gnuš. Veliki dobrotniki pa so poleg že navedenih še Ciril Metodovo družba v Ljubljani, Učiteljska tiskarna v Ljubljani in Jugosl. učiteljsko udruženje — sekcija Ljubljana.

— Praktični učiteljski izpiti na državnem učiteljskem v Mariboru se začnejo v petek dne 8. novembra ob 8. uri dopoldne. — Prošnje za izpit naj kandidatje vložijo čimprej uradnim putem. Posebna obvestila se kandidatom ne bodo razpošiljala. Izpitni odbor.

— »Učiteljski dom« so otvorili in blagoslovili dne 29. septembra 1935 v Spodnji Šiški. Učiteljski dom je zavetišče za otroke podeželskih učiteljev, ki študirajo v Ljubljani srednje ali druge šole. Sedaj je v zavetišču okrog 40 dijakov. Kdaj bodo otvorili kmetje za svoje nadarjene in po višji izobrazbi hrepeneče otroke kmetijske domove v Ljubljani? — To notico prinaša »Domoljub« št. 40, a mi bi postavili le še opombo, da je učiteljsko zbiralno prispevke za ta dom polnih 40 let.

— Državnim upokojevcem v vednost. Prijave za prejemanje doklad naj se predložijo finančni direkciji v oktobrskem terminu po že

objavljenih dosedanjih navodilih. Društvo državnih upokojevcv za dravsko banovino v Ljubljani.

† IVAN LOBE

je bil gotovo najstarejši slovenski učitelj. 92 let življenja je preživel in 42 let je deloval kot učitelj v najrazličnejših krajih. Rodil se je v Hinjaču pri Žužemberku. Bil je samouk. Prvo službeno mesto je nastopil 1861 v Ambrosu, potem je odšel v Poljane pri Novem mestu, 1878 pa je bil prestavljen v Krko, kjer je solnikoval do 1903. leta — do upokojitve. Bil je izborni sadjar, vnet javni kulturni delavec, čebelar in pevovodja. Ker si je za Krko, kakor tudi za Dolenjsko sploh, pridobil velikih zaslug, ga je krška občina izvolila za častnega člana. Bil je odlikovan tudi z redom Sv. Save.

Vkljub častitljivi starosti je vzgojil 11 člansko družino. Zadnje dni je preživel na svojem domu v vasi Vidmu. — Bil je učitelj, živa zgodovina slovenskega šolstva, požrtvovalnost in potrpežljivost, zato mu bo tako med učiteljsvom, kakor tudi med ljudstvom, s katerim je oral ledino slovenske kulture in vzgoje, ohranjen trajen spomin.

Učiteljski pravnik

— Š Vprašanje tovarišice V. v vasi blizu Maribora v pogledu pravice do stanarinc.

Odgovor. V 8. številki Uč. Tov. z dne 19. 9. t. l. na strani 3 »Uč. pravnik« smo navedli besedilo § 30. fin. zakona 1933/34, ki velja tudi za Vaš primer.

Naša gospodarska organizacija

— Učiteljskemu domu v Ljubljani sta darovala tov. Anton Gnuš v Dolu pri Hrastniku in tov. Alojzij Kečelj v Ljubljani po 100 Din. Tov. Julij Mayer iz Doba pošilja redno vsak mesec po 10 Din. Poslednjemu prispevku je dodal: Podpirajmo lastne stanovske gospodarske ustanove!

Avgust Agnola
LJUBLJANA
TYRŠEVA CESTA ŠT. 10
Telefon 2478.

Zaloga stekla, porcelana, kamnine, žrcal in šip. Kompletna oprema za restavracije, hotela, gostilne, kavarnе in bare ter za splošno gospodinjstvo. Lüksni predmeti.

Mladinska matica

— mm »Naš rod« izide letos v novi, okusni opremini, ki jo izdelal Ljubo Ravnikar. Tiskan bo na finjšem belem papirju, ki bo sicer dražji, a smo se odločili zanj zato, da pridejo bolj do veljave ilustracije, ki bodo letos posebno številne. Glavno povest bo imel v »Našem rodu« letos Tone Seliškar. Njegova »Bratovščina Sinjega galeba« ni samo izredno napeta mladinska povest, polna zanimivih zapletov, ampak je tudi prav lepa umetniška. Dejanje se vrši na našem Jadrnu, ki je prikazan v vsej svoji lepoti. Povest je ilustriral Albert Sirk, ki je posebno znan kot slikar morskimi motivi. Tudi za naše najmlajše bo dobro poskrbljeno. Poleg krajših ruskih pravljic Cvetka Golarja, bo izhajala skozi ves letnik tudi vesela slikovna podana pravljica povest z neštetiimi slikami Maksa Sedeja. Prav tako bo zanimiv in pester poučen del lista, kateremu bo pridenjan pregled vseh važnejših dnevnih dogodkov doma in po svetu. Tako bo imela že prva številka poleg drugega tudi daljši članek o Abesiniji v zvezi z najnovejšimi dogodki. Članek bodo dopolnjevale številne lepe slike. — Če pridejo ugankarji kdaj na svoj račun, potem pridejo letos. Razpisane bodo lepe nagrade od uredništva, mladji Rejci milih živali iz Senkovega turna pa razpošljejo še posebe srečnim ugankarjem posebne lepe darove — domače živali, s katerimi so že

lani vzbudili toliko veselja pri naši mladini. Odveč je pisati, da bo tudi ostalo gradivo lista lepo in zanimivo, saj so obljubili sodelovanje naši najboljši mladinski pesniki, pisatelji in ilustratorji.

Ves letnik »Našega roda« in poleg tega še 4 bogato ilustrirane, zanimive mladinske knjige ob koncu šolskega leta dobijo naši naročniki za Din 22,50, ki jih lahko plačujejo v mesečnih obrokih po Din 2,50.

Mladinska matica ne išče dobička. Omočiti hoče tudi revni deci, da pride do knjige. Razširiti hoče dobre knjige tudi v najbolj oddaljene in osamljene vasi. Učiteljstvo, ki je Mladinsko matico ustanovilo in jo kljub gospodarski krizi dvignilo do tako visoke stopnje, ne bo držalo tudj zdaj rok križem. Ne bo pustilo, da se razruši ustanova, ki se je ob požrtvovalnem delu vsega učiteljstva tako razrastla.

TA TEDEN NAJ POSVETI VSAKDO AGITACIJI ZA »NAS ROD«, VSAK TOVARIS IN TOVARISICA NAJ PRIPOMORE, DA SE NAKLADA ZVISA!

— mm Prva številka »Našega roda« je že v tisku in izide okoli 20. t. m. — Zaradi dohoditve naklade pričakujemo naročil čimprej. Prosimo cenj. poverjenike, da to upoštevajo.

Učiteljska fiskarna

— Zemljevid Abesinije (Freytag & Berndt, Wien) Merilo 1:5 Mil. (Poleg karta Afrike) V barvah! Velikost 48/52 cm. Cena 11 Din.

— Zemljevid Abesinije (V. Sazonov, Beograd) Merilo 1:5.125.000. (Poleg karta Afrike) V barvah! Velikost 48/62 cm. Cena 10 Din.

Naročila sprejema Knjigarna »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Solski radio

— r III. teden. V torek, dne 15 oktobra bo predaval g. Kugler Mirko »O trgatvi«. Razpored: 1. Opis vinogradnih krajev, njih značilnosti in razlika od drugih pokrajin. — 2. Razne vrste trt, glavni deli trte, posoda, ki se rabi pri trgatvi. — 3. Opis trgatve in predhodnih del v trtju. — 4. Vno je dar zemlje za tistega, ki ga zna ceniti pravilno. II.—III.

V petek, dne 18 oktobra bo predaval g. Tratar Marjan: »Moja pot na Lovčeno«. Razpored: 1. Uvodna beseda in kratek opis poti iz Ljubljane do Kotora. — 2. Iz Kotora v Njeguši. — 3. Iz življenja vladike Rade — Petra Petroviča Njeguša († 19. oktobra 1851). — 4. Naprej v Cetinje. — 5. Cetinje v preteklosti in sedanjosti. — 6. Moj vzpon na Lovčeno. — 7. Povratek. — Pripravite zemljevid Jugoslavije II.—III.

V kmetijskem radju bo v nedeljo 13. oktobra ob 7.30 predaval g. inž. Wenko Boris: »Vzreja telete«.

Vzgoja stanovske zavesti, ki je za moralni nivoju stanu neprecenljive vrednosti, je mogoča le v stanovski organizaciji

FRAN IGLIČ

krojaški atelje za dame in gospode

LJUBLJANA
Pražakova ulica 10

Solidna moderna izdelava ter brezhibno, strokovno dovršeno delo

Stanovska organizacija JUU

iz društev:
Vabila

= JUU SRESKO DRUŠTVO SLOVENJ-GRADec bo zborovalo v soboto, 12. oktobra ob 9. uri v Slovenjgradcu. Na dnevnem redu so poleg običajnih točk poročila društvenih funkcijonarjev, 2. Tov. Podjavoršek referira: Sodobna vas. 3. Predlogi in nasveti. 4. Slučajnosti. Odbor.

= JUU SRESKO DRUŠTVO KOZJE bo zborovalo dne 5. oktobra t. l. v Polju ob 10. uri v narodni šoli. — Dnevni red: 1. Poročilo funkcionarjev. 2. Tov. Podjavoršek referira: Sodobna vas. 3. Predlogi in nasveti. 4. Slučajnosti. Odbor.

Vsak učitelj(ica)

je lahko član

Učiteljske tiskarne!

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.-

FR. P. ZAJEC
izprašan optik
Ljubljana, Start trg 9

prilporeča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplomere, risalno orodje, mikroskope, fotoaparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

ZAMENJAVA MESTA. Kateri učitelj (učiteljica) iz najbližje ljubljanske okolice bi zamenjal svoje učno mesto z učiteljem iz Zagorja ob Savi. Ponudbe na upravo lista.

Pristopajte kot zadrugiški k
UČITELJSKI TISKARNI

NOVO!

Stenski zemljevid kraljevine Jugoslavije

(Dr. A. Franović-Gavazzi) — Fizična karta z razdelbo na banovine —

III. izdajo priredil prof. Ivo Juras — Merilo 1 : 600.000 — Velikost 128/152 cm — Cena nalepljenemu zemljevidu na platnu in palcah 320 Din

KNJIGARNA »UČITELJSKE TISKARNE«
registrovane zadruge z omejeno zavezo
Ljubljana, Franciškanska ulica št. 6

Po tovarniških cenah Vam nudi v krasni izbiri

TOVARNIŠKA
ZALOGA
TOVARNE

JOSIP KUNC & Comp.,
LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA CESTA 32

vsakovrstne pletenine (bluze, puloverje, žemperje, obleke, perila itd.) za dame in gospode, modne rule, šale, kravate, športne čepice, damske klobuke, nogavice itd.